

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Summo sibi Deus deputat honori, remittere iniurias, quem sancti imitantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

coronam mihi. Tertium; Et per singulos gradus meos pronuntiabo illum. Prodigiosa verba. Primum; Et in humero meo portabo illum; hoc tibi agendum est de lege Evangelica, in humero tuo porta illum, vive iuxta eius præscripta, & adimple illa, quæ tibi dixit ille, qui eam tibi præscripsit. Tollite iugum meum super vos. Lex est, cuius præcipuum caput prædicationis, est crux. Tollas crucem suam quotidie. Secundum; Legem hanc, quam humero tuo portasti quasi capitis tui fulgentissimam coronam circumdes, id est, hoc sit honor tuus, hoc sit gloria tua, hoc sit fama tua, dicere te Christianum, profiteri te velle vivere iuxta Christi Sanctum Evangelium. O Christiane, quid ad hæc: Optimè novi, te hoc ore proferte, verumtamen velim mihi hoc operibus tuis etiam dixeris. Quid ad hæc: an tibi hoc summo decori & famæ ducis opere implere quod tibi lex præscribit Evangelica? Respondeant ad hæc Monomachia & auctores, & sectatores: Circumdabo quasi coronam mihi. Nota pronomen mihi: qui de Christiano nomine mihi complacito, qui cognosco, & confiteor, quod Deus me per piissimam misericordiam suam fidei suæ luce illustravit, adduxitque in suam Ecclesiam.

Tandem per singulos gradus meos pronuntiabo illum. In cælum per multos gradus ascenditur, qui nobis insinuatur per multiplices illos gradus, quibus ascendebatur ad templum Salomonis, & per illos quibus ad thronum eius ascensus erat, ubi ex utraque parte leones adstant. Ut in cælum scandamus, multi sunt virtutum gradus, sed difficiles. Fides, spes, temperantia, ieiunium, disciplina, mortificatio, dilectio inimicorum, iniuriarum remissio, quorum graduum aliquos enumerat. D. Pet. Curam omnem subijcentes, ministrare in fide vestra virtutem, in virtute autem scientiam, in scientia autem abstinentiam, in abstinentia patientiam, in patientia pietatem, in pietate amorem fraternitatis, in amore fraternitatem charitatem. O Domine, quam difficiles sunt hi gradus, ad scandendum; adstant & levi leones, qui ascendentes terrorem incutiant. Diabolus suis terculamentis, caro suis suspitionibus, clamoribus suis mundus. vna hinc mihi suggerit, quomodo hoc mihi faciendum cum sit contrarium sanitati, aliter inde, ne feceris: obstat quieti tuæ: alij sicut alij cedit in tui honoris detrimentum. Ad hoc igitur (ait Iob) per singulos gradus scandens dicam: hoc mihi Deus sit ut ait faciendum, annuntio illum. An me Deus decipiet? An mihi pro bonis mala persuadet? An mihi tem pro-

ponet maximè gloriosam, quæ me notet infamiam? An ei, quod Deus proprio mihi ore decernit, potest subesse malum, potest subesse damnum, subesse potest infamia? Tu iudica, num sit sufficiens responsio, tu ferto sententiam, nuna obiectionibus diaboli, mundi & carnis abundè satisfaciatur.

Videtur his verbis Iob alludere David in initio sui Psalterij: & licet ita sit, quod tot Philosophi noluerunt decernere; posse aliquem in hac vita veraciter absolute beatum, ipse tamen David beatum illum canonizat, qui liber vivit à peccatis, qui in his vitæ variis successibus omninò Dei insequitur legem, & hoc est, ait D. Ambrosius quod secundum versionem Aquila David his verbis intendebat. *Beatus vir, qui non abiit &c. Sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius resonabit die ac nocte.* Expedit D. Ambrosius hoc verbum: *Resonabit die ac nocte.* Hoc est in prosperis & aduersis, in beneficiis quæ ab amicis recipit, & in iniuriis, quibus ab inimicis confiditur. Hic aptè concurrunt verba, quæ Deus locutus est Iob, & nervosè declarantur ad D. Greg. de equo generoso & nobili: cuius Deus collum adstringit, & proprio ceruicem alligat hinnitu. Numquid præbebis equo fortitudinem, & circumdabis collo eius hinnitum? De quibus vide.

S. II. Summo sibi Deo deputat honori, remittere iniurias, quem sancti imitantur.

His manibus & pedibus constringeris, si mentem tuam ad eos deflexeris, qui præ exteris in mundo ad summos honores sunt euecti. Rationem hanc prosequitur D. Chrysostomus nos quoque b. & oprime mundi iudicio conuenit. Inter duelli scriptas leges: vna legitur fundamentalis, vt quis sibi & honori suo plene dicat satisfactum, & omnibus pateat, cum tali contumeliâ sufficinet exoneratum, hoc illi strum Centurionum iudicio decidendum sinunt, seniorum & nobilium eorum qui iustè norunt ex utraque parte appendere & contumeliâ & satisfactionem. Hoc igitur velim facias, & suppono rationem quandam. D. Greg. Nyss. Orat. de seu. P. conidit nobis auctor natura scilicet oculos de dor. & faciem, hæc enim minus præ exteris in nomine videmus, num malè, num bonè, num fani coloris, vel non, sine macula, vel fuligine. Speculos. Ad hæc omnia constantur, specula: in quibus tum quis vult quisque dilucidè & distinctè faciem suam insuetur, si hoc bene conueniat, & illud, si color huic

Matt. 17. 23. Luc. 9. 23.

1. Pet. 1. 2.

D. AMBROSII IN 1. PSALM. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

huic quæret, si superuacaneum quid &c. Habent plerumque homines lynceos oculos, quibus aliena detegant vitia; sed sui vultus, nequam: manica à tergo. Quisque in propria causa inidoneus iudex, vrpote quem propria obæcat passio, & intellectus trahit voluntatem; ad hoc vrimur speculis vt videamus, num aliquid sit bonum, an malum, sit honorificum, sit ignominiosum.

Hom. 62. cit. Sap. 7. 26. Proponite oculos vestris (ait D. Chryso-
stomus) speculum, *Speculum sine macula*, quam nec potest quidem contrahere, Deum nostrum. Indubium est neminem melius nosse quid sit honor, ipso Deo, & eadem ratione nemo illo honoris sui audior: cuius illa vox est.

Isa 42. 8. *Gloriam meam alteri non dabo.* Quocirca Moyses aliquid à Deo volebat impetrare, statim ei proprium suum allegabat honorem, gloriam & estimationem. Statuerat Deus populum interuentione delere idololatram; opponit Moyses honoris iacturam: *Ne queso dicant Ægyptij, callidè eduxit eos, vt interficeret in montibus.* Io ue verò, vt Dei iram placaret, supplicat ait: *Mi Domine Deus, audient Chanaan, & omnes habitatores terra &c. Et quid facies magno nominis tuo? Qui tanti facit gloriam suam, certum credo, nihil ei contrarium acturum.*

Videamus, quando quisquam Deum offendit, eius transgreditur præcepta: num illico in eum consurgit? num vitam auferit? Minime: quinimo expectat, ictum suspendit, beneficiis occurrat. *Patienter agit propter vos, nolens perire.* Item *Solem suum orti facit super bonos & malos &c.* Quid agit cum omnium sceleratissimo, qui millies eius legem contempnit? Quo vultu recepit prodigum, qui omnia sua bona dilapidauerat? quam non benignum se latroni demonstrat, qui iuxta quorundam sententiam, paulo antè eum maledictis lacessuerat? Quid agit cum populo suo seditioso, qui eum crucifixerat, & ignominiosâ morte condemnauerat? quid tecum agit commissis à te tam enormibus peccatis? Ipse te nutrit, dat respirationem, vitam, diuitias: vocat te, rogat te, præstolat te, blanditur tibi, & aliquoties iis, qui grauiora committunt scelera, maiora largitur beneficia: vt declarauimus. & notat D. Aug. ad illa verba: *Noli obliuisci omnes retributiones eius.* Vim huius verbi *Retributiones* perpendens.

42 Non sibi reputat infamiam parcere inimicis, & his qui eum offenderunt, benefacere, verumtamen in eo summam suam statuit gloriam & honorem. Ita exponimus verba illa D. Pauli.

Omnes peccauerunt, & egent gloria Dei. Et ea pariter quæ cantat Ecclesia: *Gratias agimus tibi, Rom. 11. propter magnam gloriam tuam.* Barbarum sonat; cum gloria Regis alicuius gratias non agamus, sed eam admiremur. Gratias sunt propter beneficia, proinde, gloria illa, quam Deus repute magnum: *Magnam gloriam.* Nostrum est beneficium, quod est peccata laxare, quibus eius gloria grauissimè detrahimus, & nobis suam impertiri gratiam & dona, & hoc est magna Dei gloria, inimicis ignoscere, iis benefacere, ad suam misericordiam suam inuitare, caelestibus illis offerre diuitias. Hæc est illa gloria cuius videndæ tam cupidus erat Moyses: dum ait: *Ostende mihi gloriam tuam.* Hæc est, inquam, illa gloria, quam Apolloli prædicarunt, de quibus, vt D. Paulus notat, David præcinit: *Celi enarrant gloriam Dei: vt latius egimus.*

Si igitur præcipuus honoris titulus, in oculis Dei, & quo intendit gloriosior, illustrior, & celebrior prædicari (ille qui honoris & gloriae mare est immeusum & abyssus altissima) sit, calumniantibus parcere, peccatoribus diuina sua dona impertiri, num tibi vile, o vermis visibile, & abiectum, & inhonorum, idem facere videbitur? Porro, quid hoc auilio (ait D. Chryso- stomus) quid ais o homo vanissime. Domine non tanti hoc est, Deum parcere peccatoribus, cum quantumuis grauius quis eum offendant, personam eius non lædat, nec eum tangat pugionis ictus, nec pugnis, nec flagrum, nec quidquam ei vel minimum auferat: hoc autem ait *Mi a Iob: Si peccaueris, quid ei noceris? Homo qui similis est tibi, noceris malitia tua.* Et David: *Altissimum posuisti refugium tuum: non accedet ad te malum, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.* Sed nec passionibus mouetur Deus, nec ei circa cor sanguis incalescit, nec eum affectus prouocat in hostium suum, meo vero me affligit affectus, tangit faciem meam manus inimici, me percussio lædit, bonis meis nocet; insuper totus peruersis ardeo passionibus, hæ mihi calcant infigunt, ac proinde, quid miraris, quid tanti est, quod sequi non possim nec id quod facit Deus imitari?

Videatur huic proposito conuenire id, quod Spiritus sanctus ait: *Quid est homo, vt sequi possit Regem factorem suum?* Duo tibi respondeo. Primum te à veritate aberrare: quia licet ita sit, loquendo de Deo in propria diuina natura, secundum quam ei nullum nocere potest damnum, verum enim vero fide tuâ nosci, cum humana assumptis naturam, & per hanc inruerunt ei mole;

molesiam tormenta, verbera, alapa, vulnera, nuditas, nec vlla erat persona, qua tanta pate-
 retur ab iis qui illum offendeant, sicut Deus, quem proprie vocat Isaias: *Vtrum dolorem*. Quasi diceret, talis ipse erat, super quem omnes dolorum, & poenarum fluxus inluxerunt, quem tormentis oppleuerunt, & sicut mare congregatio fuit aquarum, his non obliuiscibus, attende & mirare quid fecerit, & hoc primum inuenies, quod in eo clarissimum suum statuerit honorem, & sublimissimam gloriam, scilicet in remittendo sibi illatas calumnias, opprobria, blasphemias, & quod erant & grauiora & acerbiora, eo magis eius elucebat misericordia: hinc prouipit vox eius ad Patrem ex cruce: *Pater dimitte illum*. Et eo, quo sortiretur momento, misit salutatum donis suis & in osculo pacis eos ipsos, qui cum crucifixerant, & acciderant inimici, benignè offerens peccatorum remissionem iis, & omnibus, qui eam uellent adipisci. Hæc eius est gloria quam uelim meditari attentius, de qua, ut diximus, præcæuerat Dauid: *Cali enarrant gloriam Dei*.

Secundum: ut hunc tibi Dens prætextum tolleret, specula obiecto oculis tuis, homines similes tui, ex eadem massa, iisdem passionibus intinctos: hanc rationem persequitur, D. Aug. *Eccu Christus quod docuit, fecerunt & Apostoli, quod ab illo didicerunt, & nobis faciendum prædicauerunt, faciatis & nos: quia eisi non sumus, quod ille secundum id quod creauit nos, quod ille tamen, sumus, secundum id quod factum est propter nos. Et si solum fecisset forte nemo nostrum deberet audere imitari. Ita enim ille homo erat, ut Deus esset. sed in eo quod homo erat, imitari sunt serui Domini & discipuli magistri, & fecerunt, qui nos præcesserunt in familia eius, patres quidem nostri, sed tamen conserui nostri. Neque imperaret hoc Deus, ut faceremus si impossibile esse iudicaret, ut hoc ab homine fieret. Christus ut Dominus & Magister: Apostoli Sancti, ut discipuli & serui ipsius, & Sancti qui illis successerunt, primo fecerunt, quod nos docuerant, ut doctrinam exemplo suo faciilitando, cognosceremus in ipsa executione, quâ ipsi nos præierunt, quod & nos ipsi eos sine vlla difficultate possimus imitari. Et cû ipsi, sine vilo honoris seu fauæ detrimento vel contemptu tam præcisè præceptum hoc impleuerint (quoniam ad summum honoris gradum sint euecti) sane plus æquo est, nos sine vlla dedecoris suspitione ea executioni mandare.*

Illos, quælo, contemplare, illos attende, num infames fuerint patienter ferendo iniurias, di-

mittendo inimicis, surda aure pertranscundo calumnias, orando pro persequentibus, duplicia Exemplâ retribuendo beneficia graua inferentibus sibi eorum damna, alteram maxillam percipienti offerendo, qui Deum malodicitibus benedicendo? Minime gentium, sunt ini- Contemplare Sanctum Ioseph: *Quis unquam tati: ei vituperio dedit, quod fratres sibi maxime infensos placido exceperit vultu, tot beneficiis cummulauerit, tot honoribus auxerit, tot opibus ditârit, qui cum tam inuido exceperatur corde, tot calumniis atteruerant, in tam infamem seruitutem vendiderant, paternâ honorum successione defraudant? Sapiens nemo. Quis mortalium Moysen despexit: eo quod pro populo preces ad Deum fuderit, qui cum lapidibus obrutus festinabat? Prudens nemo. Num S. Stephanum, ut vilem & infamem resquis, eo quod postis genibus pro lapidantibus Iudæis hanc emisit ad Christum orationem: *Domine, ne statuas illis hoc peccatum*. Num D. Cyprianum abiecti cordis & pusillanimitatis condemnas, quando ducentos ductos carosifici dari præcepit? Num D. Christophorum infamix notam contraxisse accusas, dum percutienti sibi maxillam respondit: *Deo dic gratias: quia Christianus sum*. Num Sanctos Martyres, ut probrosos & hominum conuersatione indignos repellis, dum eorum acta perlustras, & eos ouium manufectiue contra tortores & tyrannos, præfuisse admiraris hæc erat eorum virtus primiceria: taciturnitas, patientia, cordisque depressio.*

Hoc argumento nullum efficacibus, quo D. Iacobus patientiam in opprobriis & aduersis persuadet efficaciter: *Patientes estote & vos, & confirmate corda uestra* &c. Chastissimi patientia, quando lædimini: *Confortate corda uestra*, quando tollant inimici, ut eam petat s: *Nobis ingemiscere in alterutrum, fratres: Sustinete, perferete: Exemplum accipite, fratres, exius mali, laboris & patientia. Propheta qui locuti sunt in nomine Domini: Ecce benificamus eos, qui sustinuerunt. Considera viros Sanctos, & ferre sententiam, num malè egerint, parcendo calumniatoribus: tu iudica, si in eo se teræ filios & abiectos ostenderint. Num melius aliquid tibi videtur? Num aliquid extollis magis? Num aliquid plus admiraris?*

Si igitur eos tu ore proprio, ut felices, honoratos, magnanimos, & omni lauro dignissimos deprædicas: quia conuicia pertulerunt: quia inimicis pepercerunt: quia pro peccatoribus preces fuderunt: quia tu fronte audèbis dicere, id tibi fore ignauix percipienti maxillam non respon-

Ad 7. 57.

Jacob 5. 8.

Hieron. Bapt. de Lanuza, Tom I.

T respon

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

respondere? Eius tibi exemplum propone: *Exemplum accipite. fratres patientie, Prophetas &c. Ecce beatificamus eos &c.* Energiae verbum est (Ecce) q. d. Oculos aperi & mente considera, id quod in eis extollis, vt quid summe gloriae, & omni beatitudine dignissimum. Hi ipsi Sancti vos in Dei iudicio huius reos proclamabunt, quod proprio iudicio, vt rectum, approbatis. *Ecce beatificamus eos* Quia illud ipsum, quod eis fuisse materiam, & causam honoris dicitis, tanquam ignominiam & infamiam prosciuditis. Hinc capimus, quid David voluerit indicare his verbis: *Exultabunt Sancti in gloria &c.* Loquitur de extremo iudicio, in quo statu manet Dei Sanctos gloria & honor, qui in hoc vitæ ordine in lachrymis & ignominia seminant. Appa- dicio ma- rebunt gloriosi vultu in Maiesate, vt Christo as- nibus sident iudices, & adu- tum illum tremendi iudicij, gladios, condempnando peccatores, solemnizat. *Vt fa- gerent. Gadij ancipites in manibus eorum.* Ac- matu carentis, craticulis, manicis ferreis, com- pedibus, & poenarum instrumentis. *Ad alligan- dos Reges eorum in compedibus. & nobiles eorum in manicis ferreis.* Quid hoc, quod secum tot trahent instrumenta? Num ipsi aliquos craticulis torserunt, & compedibus adtraxerunt? Num gladiis occiderunt inimicos? Ne quid simile suspicaris. Non enim his instrumentis alios cruciatur, sed his ab aliis mortem po- namque potulerunt. Carnas trahunt, quibus eos Tyranni adhi inxerunt, manicas, quibus manus contrepserunt, craticulas quibus eos vitos tor- serunt, gladios quibus eorum capita disside- runt: & his ornati contra eos ferent sententiam, & qui tem iustit: quia illa ipsa, quæ in illis vt triumphos & trophæa celebras, tu ipse vt infamiz signata, & dedecoris notas signa quo con- demnas.

§. 12. *Viri Sancti ex remissu inimicū eadē se- bi senta armorum ad sui gloriam.*

44 *Los, nit.* **I**usta statera librat D. Chryso- st. id quod superius retulimus de David: cui, absi vt dede- cori quis vnquam vertat, Sauli persecutori acerbissimo ignoscere, orare pro calumniatore, seruare vitam eius qui ei necem intendebat, quin potius nihil sibi duxit gloriosius, celebrius, & in quo pedem fixit ad sui honorem firmius, & ex quo sumpsit, & illustriora sibi eudit insi- gnia. Ad rem notat D. Gregor. Nylsen, enodans

psalmodum titulos mysteriis fertiles: & inter *Tract.* hos præcipue tres, in quibus suauissimum *Armo. in 1. 4.* nã decantat id, quod inter se & Saulem socer- & 5. rum suum accidit: quando spirans sanguinem, *Pl. 6. 17.* & eadem Saul eum persecrabatur, vt necem & 5. inferret: ipsemet in manus incidit Davidis vi- re reus, nec tamen eum occidit, quinimò & vitam defendit, & incolumentem seruauit. Hic psalmis, quibus hanc decantat historiam, titulum præfixit: *In finem, ne disperdas, David, m. 1. 1. 1. 1.* tituli inscriptionem, cum suggerit a facie Saul in *spalunca.* Primum hoc verbum: *In finem,* sic interpretatur, D. Gregor. Hæc est celeberrima Davidis victoria; hic ad luminem præclarissimum facinorum ascendit. Hic trophæa erexit, gloriosissima, vltra quæ non datur progrossus. Hæc vero: *David, in tituli inscriptionem* sic exponuntur: Supponimus, Duces inuictos forma- re sibi arma seu insignia, ex illustrioribus præ- ceteris victoriis & facinoribus maxime generosis; quæ celebrari & decantari gestant in æter- num & vltra, cui declaratoriam circumscriptur epigraphen.

Ex ipso David familia traxit suæ nobilitatis originem, qui ex abiecto ouium pastore, in Re- Nobilitatem, eua- si toto orbe celeberrimum, felicissimum, & pi- & pi- simum. Voluit sibi insignia eulere; qui- bus fama sua viueret in perpetuas æternitates. necesse ergo fuit ea desumere ex opere ceteris eminentiori, & facinore præclariori: quod ad hoc assumet? Vereor ne copia patiat inopiam. Multa enim eius celebrantur præclarissima facinora, quorum vel minimum sufficiens erat natalium eius splendorem reddere conspicabilem. Num forte manus sua digitis disceptos exhibebit leones? Hoc enim lapis iteravit An vltos præfocatos totis capibus demonstrabit? Hoc enim ei, amico Deo, dum pastoritium ageret, successit. Num fortasse gigantem illum, carneam turtim, pedibus suis prostratum depinget? aut immane caput petrâ fronti inharrente: aut fundam & lapidem? Negabit nemo, quin hæc facinora fuerint ita præclara, vt minimum eorum tenebras offundat actibus illustrioribus Castorum Romanorum, Scipionum, Carthaginensium, Vlyssis, Grecorum, Anæ, Trojanorum, & Augustorum Latinorum. Ex his insignia non desumpsit horum enim nullum, et primos honores contulsiuit, aut peperit gloriam nulli secundam. Quod igitur hoc fuit? Hoc eius iudicio primum omnium facinus, hanc ego eius primipilam celebri victoriam, quam obtinuit in *spalunca*: dum eum socer suus Saul Rex vt lupus